

Precizări metodologice

Sursa datelor

Ancheta asupra structurii câștigurilor salariale se realizează din patru în patru ani, ca o cercetare statistică selectivă în întreprinderi, având ca perioade de referință **luna octombrie și anul calendaristic**. Cercetarea a fost implementată și realizată pentru prima dată în anul 2002.

Obiectivul anchetei

Obiectivul principal al anchetei l-a constituit asigurarea de informații cu privire la numărul mediu de salariați, câștigurile salariale medii orare, lunare și anuale, timpul de lucru. Indicatorii obținuți din anchetă sunt disponibili în diferite forme de agregare, după caracteristici demo-socio-economice: sexe, grupe de vârstă, activități economice, clase de mărime ale întreprinderilor, forme de proprietate, forme juridice, grupe majore de ocupații, niveluri de educație, vechime în întreprindere, durată și tipuri ale programului de lucru.

Proiectarea instrumentarului anchetei s-a realizat în conformitate cu recomandările și standardele Uniunii Europene prevăzute în Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr.530/1999 privind statisticile structurii câștigului și costului forței de muncă și Regulamentul Comisiei Europene nr.1738/2005 de amendare a Regulamentului Comisiei Europene nr.1916/2000 cu privire la definițiile și formatul de transmitere a datelor referitoare la structura câștigurilor salariale.

Planul de sondaj și extinderea datelor

Ancheta s-a adresat întreprinderilor cu **10 sau mai mulți salariați**, cele cu 250 salariați și peste fiind cuprinse exhaustiv în cercetare. Unitățile din sectorul bugetar (administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială) au fost cuprinse exhaustiv în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale s-au cules pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca. 820 de unități).

Eșantionul extras a asigurat reprezentativitatea datelor atât la nivelul economiei naționale cât și la nivelul fiecărei activități codificate la nivel de diviziune (2 cifre), conform CAEN Rev.2. Nu sunt cuprinse forțele armate și personalul asimilat (M.Ap.N., S.R.I., M.A.I. etc.).

Mărimea eșantionului selectat conform metodei prezentate a fost de circa 14500 întreprinderi. **Rata de răspuns** a fost de 88,02¹%, iar **rata de refuz** de 8,41%. În scopul îmbunătățirii calității rezultatelor și creșterii ratei totale de răspuns au fost aplicate metode de estimare prin imputarea unităților fără date în ancheta statistică și care au raportat date în sursele administrative² pentru luna de referință octombrie 2018 și anul de referință 2018, ajungându-se la o pondere a unităților cu date de 98,38%. **Rata de imputare**³ a fost de 10,36%.

Planul de sondaj al anchetei s-a realizat în două trepte:

- I. În prima treaptă s-au selectat întreprinderile (Unități Primare de Selecție), prin aplicarea sondajului stratificat simplu aleator, schema de prelevare utilizată fiind schema fără revenire. Straturile s-au definit prin încrucișarea activității principale a întreprinderii, codificată la nivel de diviziune CAEN Rev.2 cu 5 clase de mărime în funcție de numărul de salariați: 10-49 salariați, 50-249 salariați, 250 - 499 salariați, 500 – 999 salariați, 1000 salariați și peste.
- II. În cea de a doua treaptă, s-au extras salariații (Unitățile Secundare de Selecție). Pentru selectarea salariaților s-a aplicat sondajul stratificat simplu aleator, variabilele de stratificare fiind: **sexul** (masculin, feminin) și **ocupația** (la nivel de grupă majoră conform clasificării COR 2008). La alocarea eșantionului de salariați pe întreprindere s-a folosit alocarea proporțională pe sexe și grupe majore de ocupații.

¹ Cauzele care intră în calculul ratei de răspuns sunt: răspuns, unități pentru care răspunde altcineva

² Inspecția Muncii - Registrul General de Evidență a Salariaților (REGES), respectiv Agenția Națională de Administrare Fiscală - Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate (D112)

³ Cauzele care intră în calculul ratei de imputare: refuz, unități neidentificate, unități necontactate, unități temporar/definitiv fără activitate sau în insolvență la sfârșitul anului de referință (care au raportat date în sursele administrative).

Coeficienții de extindere finali s-au calculat în două etape: calculul coeficienților de extindere ai unității primare (la nivel de întreprindere) și calculul coeficienților de extindere ai unității secundare de selecție (la nivel de salariat).

Determinarea coeficienților de extindere la nivel de întreprindere s-a realizat prin ponderarea non-răspunsurilor și prin calibrarea acestora la nivel de diviziune CAEN Rev.2 cu informațiile referitoare la întreprinderile active din România în anul 2018. Variabila auxiliară a fost numărul de salariați (din Ancheta Costului Forței de Muncă). Calibrarea datelor s-a realizat cu ajutorul rutinei CLAN, dezvoltată și pusă la dispoziție de Oficiul de Statistică al Suediei.

Principalele concepte și definiții

- **Numărul mediu al salariaților** reprezintă numărul total al salariaților în program complet sau parțial, în **întreprinderile cu 10 salariați și peste**, care în cursul lunii octombrie au lucrat și au fost plătiți. **Nu sunt incluși** salariații al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat întreaga lună de referință (Octombrie 2018).
- **Câștigul salarial mediu brut orar** s-a calculat prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și din alte fonduri aferente lunii octombrie, la numărul total de om-ore remunerate în luna octombrie.
- **Câștigul salarial mediu net orar** a rezultat prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut al lunii octombrie, a contribuției de asigurări sociale datorată de salariați, a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de salariați și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul total de om-ore remunerate în luna octombrie.
- **Câștigul salarial mediu brut lunar** s-a calculat prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și alte fonduri aferente lunii octombrie, la numărul mediu al salariaților.
- **Câștigul salarial mediu net lunar** a rezultat prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut al lunii octombrie, a contribuției de asigurări sociale datorată de salariați, a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorată de salariați și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților.

La nivelul *lunii de referință* (octombrie), din sumele brute plătite se exclud:

- sumele compensatorii plătite sau despăgubirile acordate în cazul disponibilizărilor sau prin ordonanță în cazul desfacerii contractului de muncă, ca urmare a restructurării întreprinderii;
 - sumele brute plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori;
 - drepturile salariale plătite retroactiv salariaților pentru anii anteriori celui de referință (cu excepția premiului anual și al celui de vacanță);
 - contravaloarea voucherelor/tichetelor de vacanță.
- **Câștigul salarial mediu brut anual** s-a calculat prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și alte fonduri (inclusiv contravaloarea voucherelor/tichetelor de vacanță) aferente anului 2018, la care s-au adăugat sumele brute restante, aferente anilor anteriori, la numărul mediu al salariaților.

La nivelul *anului de referință*, în sumele brute plătite se includ:

- drepturile salariale plătite retroactiv salariaților pentru anii anteriori celui de referință, inclusiv ca urmare a câștigării acestora în instanță;
 - contravaloarea voucherelor/tichetelor de vacanță,
- fiind excluse:
- sumele compensatorii plătite sau despăgubirile acordate în cazul disponibilizărilor sau prin ordonanță în cazul desfacerii contractului de muncă, ca urmare a restructurării întreprinderii.

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare (OUG nr. 79/2017 cu modificările și completările ulterioare), contribuțiile de asigurări sociale, respectiv cele de asigurări sociale de sănătate care cădeau în sarcina angajatorului au fost transferate în sarcina salariatului și, începând cu anul de referință 2018, sunt suportate în totalitate de salariat, fiind reflectate în cuantumul brut al câștigului salarial.

În consecință, indicatorii „câștig salarial mediu brut orar”, „câștig salarial mediu brut lunar”, respectiv „câștig salarial mediu brut anual” produși și diseminați începând cu anul de referință 2018 nu mai sunt comparabili cu seriile de date anterioare.

Aceste prevederi legale nu influențează comparabilitatea datelor pentru seriile de „câștig salarial mediu net orar” respectiv „câștig salarial mediu net lunar”.

Conform prevederilor legislației naționale în vigoare, salariații din domeniul cercetare-dezvoltare și inovare, respectiv din activitatea de creare de programe pentru calculator beneficiază de scutire de impozit.

- Pe baza variabilelor de câștiguri salariale, s-au determinat intervalele de câștig salarial care împart seria salariaților, ordonată crescător, în 10 grupe (decile sau grupe decilice). Pentru fiecare decilă, au fost calculate media (valoarea medie aritmetică simplă) și mediana, respectiv valoarea care marchează împărțirea seriei în părți egale. Seriile au fost ordonate crescător după următoarele trei variabile: câștig salarial brut și net realizat în luna octombrie 2018, câștig salarial brut corespunzător întregului an 2018 (câștig salarial anual).

Clasificări utilizate

- **Clasificarea Activităților din Economia Națională** (CAEN Rev.2), armonizată cu clasificarea europeană în domeniu (NACE Rev.2):

Cod CAEN Rev.2	Denumirea activităților
Nivel secțiune	
A	Agricultură, silvicultură și pescuit
B	Industria extractivă
C	Industria prelucrătoare
D	Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
E	Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
F	Construcții
G	Comerț
H	Transport și depozitare
I	Hoteluri și restaurante
J	Informații și comunicații
K	Intermedieri financiare și asigurări
L	Tranzacții imobiliare
M	Activități profesionale, științifice și tehnice
N	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport
O	Administrație publică
P	Învățământ
Q	Sănătate și asistență socială
R	Activități de spectacole, culturale și recreative
S	Alte activități de servicii

- **Clasificarea Ocupațiilor din România 2008 (COR 2008), armonizată cu clasificarea internațională standard a ocupațiilor ISCO-08:**

Cod COR 2008

Nivel Grupă Majoră (GM)	Denumire grupe majore de ocupații
GM1	Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori
GM2	Specialiști în diverse domenii de activitate
GM3	Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic
GM4	Funcționari administrativi
GM5	Lucrători în domeniul serviciilor
GM6	Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit
GM7	Muncitori calificați și asimilați
GM8	Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente
GM9	Muncitori necalificați

- **Nivelul de pregătire:** descris și codificat pentru nivelul școlii de cel mai înalt grad absolvite, conform clasificării naționale armonizată cu clasificarea internațională a educației ISCED 2011:

Nivel de pregătire	Denumirea nivelului de pregătire
scăzut	nicio formă (fără școală absolvită, inclusiv preșcolar - grădiniță) primar (școală primară) secundar inferior (gimnazial)
mediu	secundar superior - liceal secundar superior - profesional (școli profesionale, de arte și meserii, complementare sau de ucenici) post secundar (școală postliceală de specialitate sau tehnică de maiștri)
superior	terțiar universitar de scurtă durată (colegiu universitar în cadrul unei instituții de învățământ superior) cu durata de 3 ani terțiar universitar ciclul I - licență (universitar cu durata de 4 ani, licență tip Bologna cu durata de 3-4 ani) terțiar universitar ciclul II - master (universitar cu durata de 5-6 ani, master, master tip Bologna) terțiar universitar ciclul III - doctorat (post-universitar, studii aprofundate, doctorat, post-doctorat)